

طراحی داخلی ویلای مسکونی در گیلان با رویکرد معماری بومی

محسن هدایت نژاد*¹، دکتر ایرج شهروز تهرانی²

1- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری داخلی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد پردیس، تهران، ایران، mohsen.hn92@yahoo.com

2- استادیار دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد پردیس، تهران، ایران، iraj_s@hotmail.com

چکیده:

طراحی ویلا مسکونی بر اساس اصول معماری همساز با اقلیم و بوم هر منطقه، علاوه بر ایجاد آسایش در فضای داخلی ساختمان، سبب جذب گردشگران و بومیان خواهد شد. این امر در مناطقی همچون استان گیلان که یکی از خوش آب و هوا ترین مناطق اقلیمی کشور بوده و دارای شرایط آب و هوایی معتدل و مرطوب است، اهمیت دو چندان می یابد. نتایج تحقیقات نشان می دهد که در صورت توجه به مسائل اقلیمی و بومی در طراحی ساختمان های این منطقه، میزان احساس آرامش و رضایت را در فضای داخلی دو چندان می کنند. در پژوهش حاضر روش تحقیق توصیفی- تحلیلی بوده، جمع آوری اطلاعات از طریق منابع کتابخانه ای، الکترونیکی و میدانی می باشد؛ به این ترتیب که به بررسی ویژگی های بومی گیلان و انطباق آن بر مطالعات اقلیمی که در این زمینه پرداخته شده، در نهایت جنبه های جدیدی در استفاده از مصالح بومی در فضاهای داخلی مختلف مسکن و مجموعه های مسکونی استخراج می گردد. نتایج این تحقیقات راهنمای مناسبی جهت طراحان و به عنوان مرجعی جهت دستیابی به اصول طراحی معماری ساختمان های مسکونی همساز با این بوم می باشد.

واژه های کلیدی: طراحی داخلی، ویلا، گیلان، بومی، گردشگری

1-مقدمه

خانه شاید یکی از ابتدایی ترین و اصلی ترین گونه های معماری باشد. شاید بتوان پذیرفت معماری با «خانه» و سرپناه آغاز شده است. جستجو برای یافتن و سپس تلاش برای شکل دادن و ساختن سرپناه، از بسیاری از فرم های دیگر معماری قدیمی تر و حیاتی تر است.

الگوی اصلی و بنیادین کلیه فضاها در طراحی، همان خانه است. موزه، خانه های اشیا است، بیمارستان خانه های بیماران، مسجد خانه های خدا، مدرسه خانه های بچه ها و شهر خانه های مردم است. به همین ترتیب خانه های بی شماری وجود دارند. با گسترش فرهنگ گردشگری در سالهای اخیر و شناخت منطقه معتدل و مرطوب شمال ایران به عنوان قطب گردشگری لزوم احداث ویلا های مسکونی جهت اقامت موقت و دائم در این اقلیم سال ها ست مورد توجه قرار گرفته است و مسبب رونق اقتصادی منطقه از طریق جذب گردشگر شده است. مسائل فرهنگی در کنار مسئله اقلیم و جغرافیای منطقه و نیز جمعیت و ویژگی های اجتماعی از جمله عوامل مؤثر برای طراحی و ساخت در این منطقه می باشد و طراحی ویلا به عنوان یک نیاز در جامعه روبه رو شد ایران مستلزم توجه خاصی می باشد و اهداف ما در این پژوهش به اختصار به شرح زیر است:

- 1-خلق نگاهی جدید و نو به معماری همساز با اقلیم
- 2-تاثیر طراحی داخلی براساس اقلیم بر افراد
- 3-تاثیر مصالح طبیعی بر ایجاد فضای داخلی و معماری
- 4-فراهم آوردن بستری مناسب برای توسعه گردشگری

2-واژه سکونت

واژه سکونت به معنای اقامت کردن و سکنی گزیدن بوده و در ادبیات ما معانی آرامش و تسکین رانیز دربردارد. [1]

1-2-مفهوم سکونت

سکونت را می توان بیانگر تعیین موقعیت و احراز هویت دانست. سکونت بیانگر برقراری پیوندی پرمعنا بین انسان و محیطی مفروض می باشد که این پیوند از تلاش برای هویت یافتن یعنی به مکانی احساس تعلق داشتن ناشی گردیده است. [2]

2-2-سکونت در نظر هایدگر

او برای سکونت دو گونه حضور در فضا یاد می کند: [3]

- 1-اقامت: زمانی اتفاق می افتد که انسان در فضاهای دیگری چون محل کار قرار دارد.
- 2-سکونت: برقراری پیوندی پرمعنا بین انسان و محیطی مفروض است

3-مفهوم مسکن

مسکن به معنای محل آرامش و سکونت که انسان در آن آرامش می یابد و در اصطلاح به مکانی می گویند که انسان در آن زندگی می کند. مفهوم مسکن، چیزی بیش از یک سرپناه و چیزی بیش از محافظ انسان و فعالیت هایش از گزند عناصر طبیعی است. [4]

در دومین اجلاس اسکان بشر در سال (1996) که در استانبول برگزار شد مسکن مناسب چنین تعریف شده است: «سرپناه مناسب تنها به معنای وجود یک سقف بالای سر هر شخص نیست، سرپناه مناسب یعنی آسایش مناسب، فضای مناسب، دسترسی فیزیکی و امنیت مناسب، امنیت مالکیت، پایداری و دوام سازه‌ای. روشنایی، تهویه، سیستم گرمایی مناسب، زیرساختهای اولیه از قبیل آبرسانی مناسب، بهداشت و آموزش، دفع زباله، کیفیت مناسب زیست محیطی عوامل بهداشتی مناسب، مکان مناسب و قابل دسترس از نظر کار و تسهیلات اولیه که همه این موارد باید با توجه به استطاعت مردم تأمین شود.» [5]

1-3- مسکن در نظر شولتز

- 1- نخست، دیدار با دیگران به منظور انجام فعالیت های اقتصادی، تبادل تولیدات، اندیشه ها و احساسات. به بیان دیگر ایجاد عرصه ای با امکانات گوناگون در پی ایجاد زندگی.
- 2- دوم، توافق با دیگران به موجب پذیرش مجموعه ای از ارزش های مشترک و ایجاد حافظه مشترک اجتماعی.
- 3- سوم، موجودیت یافتن انسان از طریق در اختیارگیری جهانی کوچک که همان خانه است. [2]

2-3- عوامل کیفی مسکن و تأثیر آن بر روحیه افراد از دیدگاه روان شناسی:

مهمترین عوامل کیفی مسکن و تأثیر آن بر روحیه افراد از دیدگاه روان شناسی به طور کلی در جدول شماره (2) آورده شده است: [6]

جدول (2): عوامل کیفی مسکن و تأثیر آن بر روحیه افراد از دیدگاه روان شناسی

عوامل کیفی مسکن و تأثیر آن بر روحیه افراد از دیدگاه روان شناسی
حریم
محرمیت و حالات آن
میلان و اسباب و اثاثیه
چیدمان های اجتماع گرا و اجتماع گریز
مصالح و رنگ
نور و روشنایی
پنجره ها
گل و گیاه و فضای سبز

3-3- مهمترین معیارهای مسکن

مهمترین معیارهای مسکن به طور کلی در جدول شماره (1) آورده شده است: [7]

جدول (1): مهمترین معیارهای مسکن

مهمترین معیارهای مسکن
امنیت
آرامش
انعطاف پذیری
ارتباط با طبیعت
محرمیت

4- مفهوم خانه

خانه، سرپناهی است که آدمی در آن زندگی می‌کند و جایی است که در آن از پدیده‌های بومی (طبیعی) مانند تابش خورشید، باد و بارشهای آسمانی هم بهره گرفته می‌شود و هم در پناه است.

مفهوم خانه را می‌توان در سه گستره مورد بررسی قرار داد: جدول (3) [8]

جدول (3): مفهوم خانه

مفهوم خانه را می‌توان در سه گستره مورد بررسی قرار داد
خانه در گستره ساختمانی: به مفهوم یک ساختمان با تمام شرایط و مشخصات فنی لازم
خانه در گستره کاربردی: به مفهوم مکان زندگی که انسان واحد اندازه‌گیری و نقطه مرکزی احساس هایش می‌باشد
خانه در گستره اجتماعی: به مفهوم خانواده و نمایانگر تصور نمادینی که واحد اندازه‌گیری و مرکز یا نقطه عطفش به شکل هسته اجتماعی درآمده است.

1-4- معماران و صاحب‌نظران گوناگون تعاریف متنوعی از خانه ارائه کرده‌اند که می‌توان به موارد زیر اشاره نمود

خانه جایی است که ساکنان آن احساس ناراحتی نکنند و اندرون خانه یا جایی که زن و بچه زندگی می‌کنند می‌بایست تنوع زیادی داشته باشد تا خستگی احساس نشود. [9]

خانه پوششی است که در تطابق با برخی از شرایط رابطه صحیحی را بین محیط خارج و پدیده‌های زیستی انسان برقرار می‌سازد. در خانه می‌بایستی که فرد یا یک خانواده زندگی کند. یعنی اینکه بخوابد، راه برود، دراز بکشد، ببیند و فکر کند. [10]

خانه برای ساکنانش مرکز جهان است و برای محله‌ای که در آن جای گرفته است، شاخص‌ترین بنا در تحکیم مکان به شمار می‌رود. [11]

2-4- عوامل تاثیر گزار در شکل گیری خانه ها

مهمترین عوامل تاثیر گزار در شکل گیری خانه ها به طور کلی در جدول شماره (4) آورده شده است: [12]

جدول (4): عوامل تاثیر گزار در شکل گیری خانه ها

عوامل تاثیر گزار در شکل گیری خانه ها
تحول مفهوم خانه از دیروز تا امروز
فرهنگ خانه ریشه ها، کارکردها و الگوها
تاثیر فرایندها و تحولات فرهنگی معاصر بر خانه و مفهوم آن
مدرنیته و تحول فرهنگ خانه
فردی شدن خانه

5- مفهوم معماری بومی

امروزه معماری بومی به عنوان ظرف و میراثی از گذشتگان تلقی می شود، میراث مردمانی که آموزش معماری ندیده بودند و به آفرینش معماری می پرداختند- از راه بکار بردن عناصر معماری- ساختمان خاص برخی از شیوه های زندگی مردم را به عنوان برخی اندیشه های رایج در فضای زندگی جمعی در آثار خود مظاهر می کردند که آنان را به مکان یا به زیستگاه شان تعلق می بخشید و به تولید یگانگی میان خود آنان یا به زیستگاهشان می انجامید. [13]

1-5- تعاریف معماری بومی از نظر معماران

پیترو بلوچی معمار ایتالیایی معماری بومی را اینگونه تعریف می نماید: "هنر بومی، هنری است که توسط تعداد اندکی از افراد متخصص و با برنامه تدوین شده ساخته نشده است بلکه در ادامه فعالیت تمامی مردمان دارای تجربه (میراث) پیشینه یکسان و در دامنه محدودی از تجربه توسط افراد عادی شکل گرفته است." [14]

پل اولیوریکی از معماران و صاحب نظران معاصر قرن 21 در کتاب "دایرة المعارف معماری بومی"، معماری بومی را اینگونه تعریف می کند: این معماری شامل تمامی خانه ها و فضاها و ساختمانهایی است که برای انسانها ساخته می شود. این ساختمانها که یا توسط مالکان ساخته و یا توسط جامعه احداث می شوند به زمینه های محیطی و منابع در دسترس وابسته اند و از تمام تکنولوژی های سنتی بهره می برند. تمامی فرمهای معماری بومی برای رفع نیازهای مشخص، کیفیت های زیستی معین، اقتصاد و روش های زندگی فرهنگیایی که آنها را ایجاد کرده، ساخته شده اند. [15]

حسن فتحی معماری که آثارش در مصدر همنوایی معماری با سنت و فرهنگ مردم زبانزد است در کتاب "ساختمان سازی با مردم" بیان می دارد که "هر ملتی که معماری خاص خود را بنیان نهاده است. خطوط و فرمهای دلخواه خویش را که به سان زبان، عادات و رسوم محلی اش ویژگی خاص دارد نمایان کرده است. وی همچنین ضمن تاکید بر انطباق و وابستگی فرم به فرهنگ به ویژگی های بستری که فرم در آن جاری می شود اشاره می کند " تا پیش از فروپاشی مرزهای فرهنگی که در قرن نوزدهم اتفاق افتاد، فرم ها و عناصر ویژه معماری بومی در تمامی جهان دیده می شود ساختمان های هر ناحیه، میوه شگفت انگیز وحدت میمون تصور مردم با خواسته های محیط بود." [16]

2-5- ویژگی های معماری بومی

از دیدگاه دکتر منصور فلامکی هر معمار که بنایی را هماهنگ با بناهای موجود و در میان آنها یا در کنار آنها جای می دهد، به شرط آزاد بودن در اندیشه :

- 1- در اعمال سلیقه خویش، در ترکیبها، در اندازه گذاری ها، در انتخاب رنگها و مصالح بی توجه نمی ماند.
- 2- به محیط فرهنگی جامع یا فراگیری که در آن می افزاید بی توجه نخواهد بود؛ و از آن، چه به نحوی مستقیم و چه به طریقی با واسطه، تاثیر می پذیرد.
- 3- به محیط کم و بیش خشنی که از مجموعه روابط اقتصادی - اداری - تولیدی ساخته و پرداخته شده و حاوی فرهنگ خاص خود نیز هست، بی توجه نمی ماند. [13]

3-5- راه حل های مورد استفاده در شناخت معماری بومی

مهمترین راه حل های مورد استفاده در شناخت معماری بومی به طور کلی در جدول شماره (5) آورده شده است: [15]

جدول (5): راه حل های مورد استفاده در شناخت معماری بومی

راه حل های مورد استفاده در شناخت معماری بومی
معماری بومی شامل تمامی خانه ها و فضاها و ساختمان هایی است که برای انسان ها ساخته می شود.
ساختمانهای که احداث می شوند به زمینه های محیطی و منابع در دسترس وابسته اند و از تمام تکنولوژی های سنتی بهره می برند
تمامی فرمهای معماری بومی برای رفع نیازهای مشخص، کیفیت های زیستی معین، اقتصاد و روش های زندگی فرهنگهایی که آنها را ایجاد کرده، ساخته شده اند

6- اقلیم گیلان

این منطقه به وسیله حصار بلند البرز از بقیه ایران جدا می شود. بین دامنه های شمالی کوه های البرز و سواحل جنوبی دریای خزر، جلگه گیلان قرار دارد و به دو بخش جلگه باریک شرقی و شمالی و جلگه مرکزی تقسیم می شود. مساحت آن در حدود 14/711 کیلومتر مربع است. ارتفاع از سطح دریا 7- متر می باشد و میانگین دما در این استان در حدود 15/8 درجه سانتیگراد است. [17]

1-6- ویژگی های معماری جدید گیلان

امروزه دیگر ما شاهد معماری بومی و سنتی در این منطقه نمی باشیم و در عوض ساختمان هایی با سازه فلزی یا بتنی، پوشش آجری و سقف های شیب دار با فرمهایی به اصطلاح هنرمندانه با پیروی کورکورانه از معماری بیگانگان و تفکیک فضاهای داخلی تنها به منظور پاسخ به نیازهای خانواده، جایگزین ویژگیهای پیشین بناها گشته اند و همین نکات موجب از دست دادن هویت معماری بومی منطبق با محیط شده اند که یکی از پیامهای اصلی شیوه جدید معماری، بالا بودن هزینه ساخت و افزایش استفاده از انرژیهای غیرقابل تجدید (و یا فسیلی) به منظور گرمایش و سرمایش است که علت اصلی آن عدم استفاده از مصالح بومی می باشد. [18]

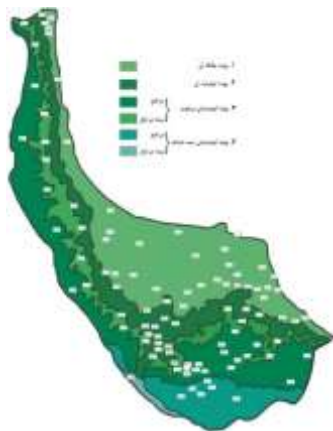

6-2- انطباق معماری جدید با معماری بومی گیلان

شاید ایجاد معماری بومی در حال حاضر از نظر استحکام و دوام و همچنین نیازهای امروزی ساکنین پاسخگو نباشد، اما می‌توان با استفاده صحیح از اصول معماری و عوامل تشکیل دهنده آن، مصالح بومی، همچون «چوب و آجیل» و [پیش ساخته نمودن] و اجرا دقیق آن در بنا و اتصالات بهتر، عمر این ساختمانها را افزایش داده تا از این طریق اجرای آن آسانتر و سریع‌تر صورت گیرد و دیگر به هزینه کمتری به منظور ساخت و تعمیر و نگهداری بنا نیاز باشد. از سوی دیگر، در پوشش بناها، استفاده از «ساقه های نباتی» به جای سفال می‌تواند موجب دوام و استحکام بیشتر آنها گردد. تمامی این عوامل می‌تواند در پایداری محیط و همچنین ایجاد ساخت و ساز پایدار مؤثر افتد. [18]

6-3- پهنه‌بندی اقلیمی / معماری استان گیلان

با توجه به اطلاعات جغرافیایی و اقلیمی استان و با استناد به اطلاعات محلی گردآوری شده، چهار پهنه اقلیمی در این استان قابل تشخیص است. این پهنه‌ها از نظر ارتفاع از سطح دریا، توپوگرافی، وضعیت اقلیمی، پوشش گیاهی و نوع محصولات زراعی متفاوت بوده و عبارتند از پهنه جلگه‌ای، پهنه کوهپایه‌ای، پهنه کوهستانی مرطوب و پهنه کوهستانی نیمه خشک. پهنه‌های کوهستانی مرطوب و نیمه خشک، هر یک دارای دو زیر پهنه مرتفع و نیمه مرتفع می‌باشند. آنچه معماری پهنه‌های مختلف این منطقه را از یکدیگر متمایز می‌کند، شکل ظاهری بنا از نظر نوع سقف، کرسی چینی و مصالح، نسبت فضاهای باز و نیمه باز به فضاهای بسته و سازمان فضایی بخش مسکونی خانه است. این تفاوت‌ها ناشی از جغرافیا، اقلیم، فرهنگ و نوع معیشت بوده که در تحقیق حاضر تأثیر نوع جغرافیا و اقلیم بر ساخت و ساز به‌عنوان مبحث اصلی و سایر عوامل به‌عنوان عوامل مداخله‌گر در نظر گرفته شده است. (شکل 1) [19]

(شکل 1): استان گیلان، نقشه توپوگرافی همراه با ایستگاه‌های سینوپتیک و کلیماتولوژی

7- مصالح بکار رفته در بنا، عاملی در جهت هماهنگی با محیط

تفاوت ظاهری خانه‌های روستایی گیلان متأثر از رابطه تنگاتنگ فرم معماری با نوع معیشت و شرایط اقلیمی و محیطی می‌باشد، اما مشاهده می‌شود که در پوسته ظاهری بنا با ظرافت خاصی، از مصالح بر گرفته از محیط اطراف استفاده شده است. به‌طور کلی به کار بردن مصالحی که از طبیعت گرفته می‌شود موجب احساس هماهنگی و هارمونی با طبیعت است. [20]

8- مواد و مصالح رایج در ساخت یک بنای بومی

الف: چوب

ب: گالی یا گولش

ج: گل ((به شکل مخلوط با گالی یا گولش و به عنوان کاهگل استفاده می شود))

د: آهک و گچ ((عمدتا برای رویه نهایی دیوارها کاربرد داشت))

استفاده از گالی و گولش نیز، تنها محدود به پوششی برای سقف شیبدار نیست، جالب اینجاست که ریسمان تاییده شده از گولش که به وریس معروف است، گاهی نقش سازه ای دارد؛ این در حالی است که وریس عمدتا در محل اتصال دو عضو چوبی کاربرد زیادی داشته است. رنگ غالب یکی بنای بومی غالبا در هارمونی کامل با محیط اطراف می باشد. لازم به ذکر است که چوب نیز نقش سازه های بومی گیلان دارا می باشد. در برش زیر نفوذ و رسوخ عوامل طبیعت که در نقش های مختلف؛ چه در نقش سازه ای چه در نقش تزئینی، خود نمایی می کند.

معماری بومی در گیلان از نمونه های خاصی است که در آن، معماری از مرکز بنا خارج شده و به حاشیه می پردازد و همان گونه نیز به چگونگی قرار گیری آن محدوده توجه بیشتری می گردد. به عبارت دیگر می توان گفت که این بنا ها دارای دو تصویر کاملا متفاوت است و این جنبه شاید مهمترین وجه تمایز معماری گیلان با سایر مناطق ایران باشد. [20]

فراهم نمودن شرایط آسایش در این منطقه پر باران و مرطوب، از جمله معضلاتی بوده که در ساختمان های سنتی توانسته پاسخگوی آن باشد. متداول ترین نوع ساختمان سنتی در این منطقه با نام گالی پوش خانه معروف است که بام آن با پوشش گالی (نوعی علف که در کنار مرداب ها می روید). است و دارای کرسی چینی چوبی در زیر ساختمان می باشد. [20]

بر خلاف معماری بومی کویر که بیشتر از خشت و آجر بنا شده است، معماری این منطقه از چوب و الیاف گیاهی به صورت عمده بهره برداری کرده است. جنگل های انبوه در کنار مزارع برنج از مهمترین منابع تامین مصالح ساختمانی منطقه می باشند. نی "ولی" (نوعی الیاف گیاهی که برای پوشش سقف به کار می رود). و ساقه های برنج عناصر اصلی تشکیل دهنده پوشش سقف ها هستند. سقف هایی که به علت شدت و تداوم بارندگی همیشه به صورت دو یا چهار شیبه ساخته می شوند. در بعضی از نقاط گیلان که امکان استفاده از سفال موجود است پوششی از سفال بر روی زیرسازی از نی و توفال، وظیفه جمع آوری آب باران از بام و هدایت آن به آبروها و ناودان ها را به عهده دارد. استفاده از تخته های پهن نیز در مناطق جنگلی گیلان برای پوشش سقف و جلوگیری از نفوذ باران مرسوم است. سقف شیبدار بر روی سازه ای چوبی قرار دارد. فاصله کم ستون ها از یکدیگر و استفاده از سازه چوبی به صورت تیر و ستون تناسب ویژه ای به معماری می بخشد که در نما و پلان به خوبی خود را آشکار می کند. اشکال ساده سقف شیبدار از بوجود آمدن کنج های برفگیر جلوگیری کرده و مانع نفوذ آب حاصل از ذوب برف به داخل بنا می شود. بعلاوه برای جلوگیری از نفوذ باران به داخل ساختمان توسط باد معمولا سقف شیبدار تا نزدیکی کف زمین در یک یا دو جناح ساختمان که رو به باد قرار دارند ادامه می یابد و معمولا پنجره ای از این دو جناح باز نمی شود. فضای خالی بین بدنه اصلی بنا و امتداد سقف که "فاکون" گفته می شود محل مناسبی برای انبار نمودن و یا پخت غذا می باشد.

گونه برخورد دیگر که بیشتر در خانه های شهری دیده می شود، استقرار بالکن دور تا دور بنا می باشد. این بالکن علاوه بر آنکه دسترسی اتاق ها به یکدیگر را تامین می نماید، مانع از رسیدن باران به بدنه بنا می شود. [18]

پوشش های شیبدار در شکل های گوناگون و مصالح مختلف، از ویژگی های مهم نمای خانه های گیلانی است. در بعضی نقاط گیلان مانند اطراف لاهیجان، شیب این پوشش ها خیلی زیاد و در بعضی از نقاط مانند اطراف فومن این شیب کمتر است. رنگ قهوه ای آن همراه با قرار گیری دسته های گالی و گولش، صحن زیبایی را شکل می دهد و خانه گیلانی را با محل خود مانوس می کند. متأسفانه با استفاده از مصالح جدید (مانند حلبی) این هماهنگی با طبیعت کاملا دستخوش تغییر شده است. [22]

9- رویکرد های طراحی معماری

توجه به رویکردهای معماری تاثیر گزار کمک شایانی به طراحان می تواند بکند که به آنها اشاره خواهیم کرد.

9-1- توجه به نیازهای انسان

- طراحی فضاهای خصوصی مانند اتاق خواب شخصی با توجه به رعایت حریمیتها
- طراحی باز شو در امتداد تراس ها برای ایجاد ارتباط بصری با فضاهای اطراف
- طراحی فضاهای جمعی در خانه مانند پذیرایی و نشیمن به مشابه فضاهای عمومی برای تامین ارتباط بین اعضای خانواده
- ایجاد سلسله مراتب دسترسی از ورودی خانه تا فضاهای عمومی و خصوصی

9-2- استفاده از مصالح متناسب جریان زندگی مربوط به هرکدام از زیر فضاهای داخلی خانه

- استفاده از مصالح به صورت خالص و تغییر نیافته به طور مثال چوب و آجر این مصالح رامی توان با توجه به ایجاد احساس آرامش در انسان در فضاهایی که به نحوی انسان را در ارتباط با خود مطرح می سازد استفاده نمود.
- به کار گیری مصالح همخوان و ایجاد تنوع در حد تعادل در حوزه بندی فضاهای همگن و یکپارچه و تلطیف فضایی به منظور ایجاد غنای حسی در برخورد با مصالح

9-3- طراحی فضاهای هدایت عطر گل ها و گیاهان به درون سایت:

- قرار دادن گل و گیاه در مسیرهای سایت
- قرار دادن گلدان در مقابل پنجره و تراس

9-4- به وجود آوردن احساس زیستن در میان طبیعت و جدا نمودن از آن

- طراحی فضاهای باز با دید باز و طراحی جزئیات و به کار بردن مصالح طبیعی

9-5- توجه به استخوان بندی خانه های گیلان و محورهای گسترش

- ایجاد فضاهای مهمان پذیر در بدو ورودی
- تطبیق الگوی مرکزی آشپزخانه در فرآیند حرکتی فضاهای عمومی و خصوصی
- استفاده از فضاهای مفصلی جهت تغییر تدریجی فضاهای داخلی

9-6- توجه به اقلیم و بوم

- طراحی بازشوهایی متعدد و در امتداد هم جهت تهویه
- طراحی بصری مناسب در عین رعایت موارد اقلیمی
- استفاده از مصالح بوم آور که در منطقه به صورت آجر و چوب مورد استفاده قرار می گیرد
- توجه به بافت قدیم روستایی و استفاده از ساختار شکل گیری درونی آنها

9-7- توجه به ورودی و ایجاد استقلال فضای در دسترس به خانه

- ایجاد تشخیص در ورودی و بارز کردن آن
- گود رفتگی در ورودی در جهت مخفی کردن و در عین حال بارز کردن آن
- ایجاد امتداد در ورودی برای جدا کردن فضای خصوصی حریم خانه از عرصه عمومی و نیمه عمومی

10- مصالح مورد استفاده در طراحی داخلی ساختمان

استفاده از مصالح بومی و موجود در منطقه در طراحی فضای داخلی ساختمان ها کمک شایانی به شناخت بوم و اقلیم منطقه به گردشگران خواهد کرد.

10-1- چوب: ماده ای است که چون از طبیعت بر می آید کمترین اثر مخرب محیطی را بر جای می گذارد و شامل خصوصیات ذیل می باشد: (جدول 6)

جدول(6): خصوصیات چوب

هزینه تولید بسیار کمتر نسبت به مصالح دیگر
دوام و استحکام قابل قبول
غیر سمی و با عدم تاثیر نامطلوب بر محیط اطراف
ایجاد فضاهای مطلوب به لحاظ احساسی
قابل بازیافت به چرخه طبیعت
پیشینه استفاده از چوب در گیلان به عنوان مصالح ساختمانی

10-2- آجر و سفال: به عنوان پوشش نمایی روی سازه برای دیوارها و کف می باشد و شامل خصوصیات ذیل می باشد: (جدول 7)

جدول(7): خصوصیات آجر و سفال

ایجاد فضاهای مطلوب به لحاظ احساسی
قابل بازیافت به چرخه طبیعت
پیشینه استفاده از آجر در گیلان به عنوان مصالح ساختمانی
زیبایی و بافت متخلخل آجر در جهت مطلوب کردن تاثیر بر افراد

10-3- کاهگل: به عنوان پوشش نمایی بر دیوارها استفاده شده که از مصالح بوم آورد قدیمی گیلان می باشد و شامل خصوصیات ذیل می باشد: (جدول 8)

جدول(8): خصوصیات کاهگل

ایجاد فضاهای مطلوب به لحاظ احساسی
قابل بازیافت به چرخه طبیعت
پیشینه استفاده از کاهگل در لاهیجان به عنوان مصالح ساختمانی
زیبایی و بافت متخلخل کاهگل در جهت مطلوب کردن تاثیر بر افراد

نتیجه گیری

با توجه به اینکه در کشور ایران با افزایش روز افزون رشد جمعیت و ساختن آپارتمان ها و مجتمع های مسکونی برای سکونت افراد و از بین رفتن خانه های شخصی نیاز افراد به محل هایی برای آرامش و استراحت طراحی خانه های ویلایی کاربرد فراوان پیدا می کند. با گسترش فرهنگ گردشگری در سالهای اخیر و شناخت منطقه معتدل و مرطوب شمال ایران به عنوان قطب گردشگری لزوم احداث ویلا های مسکونی جهت اقامت موقت و دائم در این اقلیم سال هاست مورد توجه قرار گرفته است و مسبب رونق اقتصادی منطقه از طریق جذب گردشگر شده است. همچنین استان گیلان به عنوان یکی از خوش آب و هواترین و توریست پذیرترین استان های کشور می باشد طراحی ویلا با توجه به اقلیم و بوم آن منطقه بسیار مورد توجه است معمار نیز می تواند برای خلق فضای زیبا به طبیعت بنگرد و با هم راستا شدن با قوانین آن زیبایی مطلوب تری در فضا به نمایش درآورد.

سعی ما در طراحی داخلی بناهای این منطقه، جواب گویی به اهداف در نظر گرفته شده بوده است. این طرح علاوه بر نگاهی متفاوت در طراحی داخلی و استفاده از معماری بومی منطقه سعی در شناساندن خانه های مسکونی گیلان به جامعه و خلق نگاهی جدید و نو به معماری هم ساز با اقلیم می باشد و در انتها طراحی فضای ویلا براساس معماری بومی می تواند بستری مناسب برای جذب گردشگران و توریست برای منطقه باشد.

منابع:

- [1]- دهخدا، علی اکبر، لغت نامه، جلد دهم، چاپ اول از دوره جدید، عربستان سعودی، 1373
 - [2]- نوربرگ- شولتز، کریستیان، ترجمه محمود امیریار احمدی، مفهوم سکونت: به سوی معماری تمثیلی، نشر آگه، تهران، 1387
 - [3]- شار، ادم، کلبه هایدگر، ترجمه ایرج قانونی، نشر ثالث، تهران، 1389
 - [4]- مخبر، عباس، ابعاد اجتماعی مسکن، سازمان برنامه و بودجه، مرکز مدارک اقتصادی اجتماعی و انتشارات، تهران، 1363
 - [5]- دلال پور محمدی، محمد رضا، برنامه ریزی مسکن، انتشارات سمت، تهران، 1379
 - [6]- پ. ابل، سلطان زاده، حسین، کتاب آموزش معماران، دفتر پژوهشهای فرهنگی، تهران، 1379
 - [7]- نقی زاده، محمد، ویژگی های کیفی مسکن مطلوب (مبانی طراحی و روش های تحصیل آن)، صفا شماره 31، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، 1379
 - [8]- حائری، محمد رضا، واحد مسکونی خانه نیست، معماری و شهرسازی، سال ششم، شماره 32، 31، تهران، 1374
 - [9]- پیرنیا، محمد کریم؛ معماریان، غلامحسین، آشنایی با معماری اسلامی ایران. نشر سروش دانش، چاپ دهم، تهران، 1384
 - [10]- لوکوربوزیه، چگونه به مسئله شهری بیندیشیم؟، ترجمه: کاتبی، م، انتشارات امیرکبیر، تهران، 1354
- [11]- www.memarfa.com
- [12]- فاضلی، نعمت الله، مدرنیته و مسکن: رویکردی مردم نگارانه به مفهوم خانه، سبک زندگی روستایی و تحولات امروزی آن، فصلنامه تحقیقات فرهنگی، سال اول، شماره 1، پاییز، 1386
 - [13]- فلامکی، محمد منصور، معماری بومی، نشر فضا، تهران، 1384
 - [14]- ردفسکی، برنارد، معماری بدون معمار، نشر گام، تهران، 1353
- [15]- PAUL OLIVER-1996, Encyclopaedia of Vernacular Architecture
- [16]- فتحی، حسن، ساختمان سازی با مردم، انتشارات دانشگاه هنر، تهران، 1382
 - [17]- معماریان، غلامحسین، سیری در مبانی نظری معماری، نشر سروش دانش و معمار، تهران، 1384
 - [18]- دیبا، داراب، یقینی، شهریار، تحلیل و بررسی معماری بومی گیلان، فصلنامه معماری و شهرسازی، سال چهارم، 1372
 - [19]- سرتیپی پور، محسن، فصلنامه مسکن، محیط روستا، پاییز 1390، شماره 35
 - [20]- سجادزاده، حسن، معطری، مژگان، صفر لیخانی، فاطمه، رابطه فرم ساختمان و عناصر معماری سنتی با آسایش حرارتی خانه های گیلان، 1394
 - [21]- قبادیان، وحید، تطبیق مسکن با اقلیم، مجله معماری و شهر سازی، دوره چهارم، شماره 24، 1372
 - [22]- معماریان، غلامحسین، "آشنایی با معماری مسکونی ایرا نی گونه شناسی بروننگرا"، موسسه فرهنگی سروش دانش، تهران، 1387